

TRI SLOBODE POD LUPOM

Prikaz slučajeva kršenja osnovnih ljudskih prava u Srbiji 8 - 21. jul 2022. godine

Sloboda izražavanja -

Više javno tužilaštvo se žali na medije zbog objavljenih tekstova

Više javno tužilaštvo u Beogradu saopštilo je 12. jula 2022. godine da je tražilo od Poverenika za zaštitu samostalnosti tužilaca pokretanje postupka protiv portala Nova.rs i televizije N1 zbog tekstova o zamenici javnog tužioca Posebnog odeljenja za suzbijanje kriminala Željke Nikolaidis. U saopštenju je navedeno da su pomenuti mediji “insinuirali o stručnosti i osposobljenosti” zamenice javnog tužioca kao i da su tekstovi “usmereni ka umanjenu kredibiliteta postupajućeg zamenika”, jer je Državno veće tužilaca “isključivo nadležno da ceni stručnost i osposobljenost nosilaca javnotužilačke funkcije”. Pisanje ovih medija su okarakterisali kao “nedozvoljen uticaj”, radi stvaranja “medijskog pririska”. Televizija N1 oglasila se povodom ovog saopštenja, rekavši da su predmetni tekst i prilog “pripremljeni isključivo u interesu javnosti”, da je “zamenik javnog tužioca kao nosilac javne funkcije dužan da trpi veći stepen kritike” kao i da “mediji imaju pravo ali i obavezu da izveštavaju javnost o osobama za koje postoji opravdani interes javnosti, što postupajuća zamenica svakako jeste”. N1 je navela da je problematizacija propusta u radu tužilašta u interesu javnosti, kao i da su nalazi izneti u njihovom tekstu provereni. Za kraj, TV N1 je ovo saopštenje ocenila kao “još jedan pritisak na nezavisnost medija koje se pokriva nevodnim nedozvoljenim uticajem”. Portali N1 i Nova.rs pisali su o tužiteljki Nikolaidis i problematizovali njeno postupanje u jednom od prethodnih slučajeva na kojem je radila, a koji su uključivali osobe kriminalne pozadine.

Član Srpske napredne stranke Lav Pajkić vređao Danas, N1 i portal Nova.rs

Član Srpske napredne stranke i bivši narodni poslanik u Narodnoj skupštini Republike Srbije Lav Gligorije Pajkić vređao je redakcije portala Danas, N1 i Nove.rs putem svog Instagram naloga. Pajkić je tom prilikom podelio poziv redakcije Danas mladima za školu novinarstva, objavljujući sliku iz filma “Dara iz Jasenovca” na kojoj se nalaze pripadnici ustaškog pokreta, a na njima je označio ove medije. Sve ovo praćeno je opisom da su ga “stavovi kolumnista Danasa po pitanju zabrane predsedniku da poseti Jasenovac motivisali da polaznicima njihove škole oslika kako će izgledati jedno prosečno predavanje”. Nezavisno udruženje novinara Srbije (NUNS) osudilo je objavu Pajkića, navodeći da je ovaj najnoviji napad “primer na kom se može videti da napadi, etiketiranje i širenje mržnje prema nezavisnim novinarima dolazi, pre svega, od strane vladajućih struktura u državi”.

■ DRUŠTVO |

Lav Pajkić “udario” na Danasovu školu novinarstva: Uporedio Danas, N1 i Nova.rs sa vodama logora u Jasenovcu

Screenshot: Danas

Novo targetiranje novinarke Snežane Čongradin i novinara Milojka Pantića

Osuđeni ratni zločinac i bivši predsednik ekstremno desničarske Srpske radikalne stranke Vojislav Šešelj, ponovo je targetirao novinarku lista "Danas" Snežanu Čongradin i novinara i urednika "Sportsko političke galaksije" Milojka Pantića. Ovom prilikom, Šešelj je objavio knjige sa uvredljivim nazivom, a koje sadrže komentare na tekstove Čongradin i Pantića, koji su govorili o Šešeljevom delovanju. Povodom ovog slučaja, novinarka Čongradin je saopštila da neće komentarisati poslednje Šešeljevo targetiranje. Podsećamo da je novinarka Čongradin izložena čestim napadima i pretnjama zbog svog posla i izrečene reči, a jedan od poslednjih dogodio se krajem aprila 2022. godine, od strane anonimnog Instagram korisnika, a čija sadržina je podsećala na prethodni napad na Čongradin od kraja prošle godine, od strane funkcionera Fudbalskog saveza Srbije. Čongradin se u aprilu 2022. godine i osvrnula na ovaj poslednji navedeni slučaj pretnji, kada je izjavila da proces pred nadležnim organima i dalje traje i da je izložena retraumatizaciji jer je više puta morala da iznova daje izjave o tome kako se osećala povodom napada.

Javni funkcioner Srpske napredne stranke targetirao novinara Nedima Sejdinovića

Vladimir Đukanović, bivši narodni poslanik Srpske napredne stranke i član Visokog saveta sudstva, pretio je i vređao novinara Nedima Sejdinovića nakon autorskog teksta ovog novinara koji je objavljen u nedeljniku "Vreme". Redakcija "Vremena" saopštila je da Đukanović "crta metu na čelu" ovom novinaru "jer mu se nije dopao njegov tekst". Tražena je hitna reakcija nadležnih organa povodom ovog slučaja, a reagovala je i Koalicija za slobodu medija, koja je osudila pretnje Đukanovića usmerene prema Sejdinoviću, a između ostalog, Koalicija se osvrnula i na funkcije koje je Đukanović obavljao i koje obavlja u ovom trenutku, a naročito na funkciju člana Visokog saveta sudstva, tela koje učestvuje u procesu biranja sudija.

Pretnje novinaru časopisa "Drvotehnika" Dragojlu Blagojeviću

Urednik "Drvotehnike" Dragojlo Blagojević dobio je pretnje smrću zbog teksta koji je objavljen u julskom štampanom izdanju ovog časopisa. Prema pisanju medija, sporni tekst govorio je o "šumarskim moćnicima koji drvo preprodaju po duplo većim cenama, a država sve to dugo toleriše ili podstiče". Navodi se da je Blagojević kasno uveče dobio poziv na fiksni telefon, preko kojeg mu je prečeno smrću. Novinar je obavestio policiju o ovom slučaju nadoveći da se ne oseća bezbedno, a policija mu je tom prilikom rekla da će ga kontaktirati. Takođe je navedeno da je Blagojević u januaru 2020. godine dobio pretnje od strane generalnog direktora Javnog preduzeća "Srbijašume" Igora Braunovića, takođe zbog jednog teksta objavljenog u ovom časopisu, a Braunović je kasnije negirao da je pretio Blagojeviću.

Sloboda okupljanja - Prekršajne kazne za radnike Fijata koji su protestovali i blokirali put

Trojica radnika kompanije Fijat iz Kragujevca dobili su prekršajne kazne zbog protestne blokade puta Kragujevac - Kraljevo od 20. jula 2022. godine, organizovane zbog neizvesne sudbine radnika u fabrici automobila nakon što je kompanija započela proces privremene obustave proizvodnje. Kako je za medije saopštio predstavnik sindikata "Nezavisnost" Igor Andić, tokom protesta nije bio legitimisan od strane pripadnika policije, a od službenika u policijskoj stanici dobio je informaciju da je kaznu "naredio komandir stanice". Izjavio je takođe da nije siguran da li će dobiti kaznu i za blokadu koja je ranije organizovana u mestu Korićani, kao i za onu organizovanu u Beogradu. Za medije je govorio i Zoran Miljković, potpredsednik Samostalnog sindikata Fijat Plastika, koji je ponovio da ni on nije bio legitimisan na protestu, kao i da nije bio upozoren od strane policije da čini prekršaj, iako se u prekršajnom nalogu navodi da je takvog upozorenja bilo. S obzirom da je kaznu dobio i Saša Đorđević, predsednik Samostalnog sindikata Fijata, Miljković navodi da su u pitanju mere zatrašivanja protiv njih trojice, jer je na protestu bilo više od hiljadu radnika, a kazne su dobili samo oni. Miljković je izjavio da kazne neće platiti, već će pokušati da ih obori na sudu, jer je policija unosila njihove brojeve ličnih karata na prekršajne naloge, koje opet nije mogla da zna s obzirom da ih nikada nije ni pitala za njih. Podsećamo da je policija, po istom šablonu, masovno emitovala prekršajne kazne za blokadu saobraćaja učesnicima i učesnicama ekoloških protesta, koji su održani krajem 2021. i početkom 2022. godine, dok su prekršajni sudovi, zaključno sa 4. julom 2022. godine, doneli više od 60 oslobađajućih presuda u onim slučajevima koji su ipak osporeni pred sudovima.

Privatno obezbeđenje napalo učesnike protesta

Pripadnici privatnog obezbeđenja, u više navrata, prekoracili su zakonska ovlašćenja i prekomerno koristili silu prema učesnicima i učesnicama protesta u Novom Sadu, 21. jula 2022. godine. Po dolasku ispred zgrade Skupštine Vojvodine, u kojoj se održavala sednica na kojoj je u procesu bilo usvajanje novog Generalnog urbanističkog plana ovog grada, što je bio i razlog protesta, aktivisti i aktivistkinje su bili zaustavljeni od strane pripadnika privatnog obezbeđenja, koji su se nalazili iza metalne ograde. Nakon što su aktivisti pokušali da prođu kroz kapiju i pored obezbeđenja ka ulazu u zgradu, nastao je metež posle kojeg je došlo do većeg broja incidenata, a koji su obeleženi prekomernom upotrebom sile pripadnika obezbeđenja nad učesnicima i učesnicama protesta. U snimcima koji su dostupni na medijskim portalima i društvenim mrežama, moguće je videti kako pripadnik obezbeđenja gura jednu od aktivistkinja, koja potom, od siline udarca pada na zemlju, dok je na jednom drugom snimku moguće videti privođenje jednog aktiviste uz prekomernu upotrebu sile. Najbrutalniji snimci pokazivali su takođe prekomernu upotrebu sile nad jednim aktivistom, kojem je pripadnik obezbeđenja držao koleno na vratu, a mediji su ovaj zahtev uporedili sa onim koji je korišćen nad Džordžom Flojdom u Mineapolisu 2020. godine, a koji je nakon ovoga preminuo. Povodom ovih slučajeva reagovala je i Platforma "Tri slobode", a u saopštenju je tražena obustava represivnih mera od strane snaga bezbednosti i pokretanje postupaka protiv onih koji su koristili prekomernu silu nad učesnicima i učesnicama protesta.

Novosadčanin kom su klečali na vratu najavljuje tužbu: Fizički se oporavljam, psihički će ići teže

Fotografija na kojoj je Novosadčanin prikovan za zemlju, dok mu jedan od muškaraca kleči na vratu, obišla je Srbiju. Taj Novosadčanin je Milorad Ljeskovac, magistar elektrohnike i otac troje dece.

Photo: Dragana Prica Kovačević, 021.rs

Sloboda udruživanja - Napadnute prostorije Žena u crnom

Ulaz u prostorije organizacije *Žene u crnom* napadnute su 12. jula 2022. godine, dan nakon niza aktivnosti koje je ova organizacija sproveda povodom obeležavanja godišnjice genocida u Srebrenici. Kako je saopšteno iz ove organizacije, nepoznata osoba se prvo predstavila kao poštar, da bi zatim ulazna vrata i stepenište polila crvenom farbom. U pitanju je treći napad na ovu organizaciju od oktobra 2021. godine, pri čemu nijedan slučaj nije dobio epilog pri nadležnim institucijama. Žene u crnom navode da su napadi na njih podsticani od strane državnih zvaničnika koji ih smatraju "političkim neistomišljenicima", a da "klima nekažnjivosti" koju održava trenutni režim dalje ohrabruje ovakve i slične napade na njih.

Opomena pred otkaz radniku kompanije Jura koji je govorio o uslovima rada

Dalibor Nikolić, radnik i predstavnik sindikata u fabrici Jura u Nišu, dobio je upozorenje pred otkaz nakon što je govorio o uslovima rada u ovoj fabrici. Prema pisanju medija, Nikolić je u obaveštenju koje mu je stiglo na kućnu adresu, dobio informaciju da je "prekršio radnu disciplinu" jer je govorio "netačne informacije" o poslodavcu. U pitanju su informacije o nefunkcionalnim klima uređajima, zbog čega je temperatura unutar fabrike bila i preko 30 stepeni, kao i informacija o tome da je hitna pomoć više puta morala da interveniše. Jura nije odgovorila N1 TV zbog čega je Nikolić dobio upozorenje, ali je odgovorila da jesu postojali problemi sa klima uređajima i da su oni otklonjeni.

Vođa sindikata u Pošti Srbije Stefan Mitrović pod pritiskom ovog preduzeća

Udruženi sindikati Srbije "Sloga" saopštili su da je sindikalni predstavnik u Javnom preduzeću "Pošta Srbije" Stefan Mitrović suočen sa pritiscima svog poslodavca. Navodi se da je Mitrović bio izložen dvema spoljnim kontrolama od strane Radne jedinice Zemun, dan za danom, što "nije praksa niti uobičajena procedura", sumnjajući na to da se Mitroviću namešta otkaz. Navedeno je takođe da u pozivu na javljanje u sklopu vanredne kontrole nije naveden konkretan pravni osnov prema Kolektivnom ugovoru, niti konkretan akt ovog preduzeća. Mitrović je ranije već kažnjen umanjenjen zarade, a više puta je istupao u javnost govoreći o nepovoljnim radnim uslovima u kojima rade radnici ovog preduzeća.